

до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 25–26 травня 2023 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. 280 с. - 250-253

3. Гуляєва Дар'я, Радько Андрій, SMART-концепція при проектуванні як освітня компонента організації діяльності менеджера / Європейський вектор розвитку вищої освіти України: Програма Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14–15 листопада 2023 р.): Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2023. – С.21 URI: <http://surl.li/oxwhg>
4. Гуляєва Д. С., Павленко Ю. О., Чобітько О. В. Реалізація smartконцепції в управлінні проектами і програмами. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 22–23 лютого 2024 року). Полтава : ФКУЕП ПДАУ, 2024. С. 340–341.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА З ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ОХОРОНИ РОСЛИННОГО СВІТУ ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ АКТИВІЗАЦІ РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛУ

Телятник Т. М., Плужнікова Т. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка,
м. Полтава

Одним із найважливіших завдань сучасної школи — це створення зацікавленості молоді до навчання та поштовху до самостійного наукового пошуку. Найкраще цьому сприятиме участь учнів у науково-дослідній роботі, що дозволить поглибити знання з шкільного предмета, у нашій статті з уроку природничого циклу, відкрити наявний потенціал учнів та розширити свій кругозір, що, можливо, допоможе в майбутньому з професійним самовизначенням.

Але головним чином, на період навчання в школі, науково-дослідна робота дозволить активізувати розумово-пізнавальну діяльність учнів на уроках природничого циклу, зумовить більший інтерес до навчальної діяльності, допоможе виховати соціально-активну особистість та розкрити всі таланти й обдарованість учнів.

Дослідницька діяльність – вища форма самоосвітньої діяльності учня. Процес дослідження має індивідуальний характер, пов'язаний з пошуком відповіді на творче, дослідницьке завдання з наперед невідомим рішенням і передбачає наявність основних етапів дослідження. Вчителю під час постановки даного завдання відводиться окрема і важлива роль, адже необхідно індивідуально для своїх учнів підібрати тематику, методи дослідження, допомогти з пошуком літературних джерел, тобто педагог застосує весь свій професіоналізм та педагогічний досвід, для того, щоб сформулювати дослідницькі навички та їхня спільна праця з учнями стала якомога продуктивнішою і несли позитивні результати [3].

Для досягнення таких результатів вчитель має орієнтуватися на використання таких педагогічних технологій, за допомогою яких не просто поповнювалися б знання й уміння з навчального предмета, а й розвивалися такі якості учня, як пізнавальна активність, самостійність, уміння творчо виконувати різноманітні завдання, здійснювалася активізація розумової діяльності учнів.

Досить актуальною з нинішніх тем, які можна досліджувати учням у своїй науково-дослідній роботі на уроках природничого циклу є вивчення сучасного стану та охорони рослинного світу, адже світова спільнота відзначає значну деградацію рослинного різноманіття, спричиненою антропогенною діяльністю людини, що призводить до зникнення великої кількості біологічних видів.

Рослинний світ дуже чутливо реагує на зміни екологічних факторів і є чітким показником обсягу антропогенного впливу на природу. Через свою чутливість до змін у навколишньому середовищі, рослини здатні інформувати про стан забруднення атмосферного повітря, ґрунтів та вод прилеглих територій. Тобто, рослини виконують у науково-дослідній роботі унікальну роль біоіндикаторів, завдяки яким можна досліджувати рівень забруднення, відзначати основні джерела забруднення та засоби щодо зменшення надходження забруднення в навколишнє природне середовище [1].

Головною та важливою ознакою дослідницької діяльності учнів на уроках природничого циклу є наявність таких елементів, як практична методика дослідження обраного явища, власний експериментальний матеріал, аналіз результатів, а також висновки, що випливають із ходу наукового дослідження. Науково-дослідна робота учнів веде до активного пізнання світу й оволодіння професійними компетентностями, які можна застосовувати у практичній діяльності. Основна мета такої роботи школярів – поступове здійснення пізнавального процесу шляхом безпосередньої участі у ньому учня [2].

Під час здійснення експериментального дослідження науково-дослідної роботи учнями на уроках природничого циклу з вивчення сучасного стану та охорони рослинного світу найефективніше відбувається активізація розумової та пізнавальної діяльності учнів, адже на різних етапах проведення формульованої, констатувальної та контрольної частини дослідження, використовуються теоретичні, емпіричні, інноваційні та мультимедійні методи дослідження.

Висновок. Науково-дослідницька робота учнів спрямована на формування в них умінь науково-дослідницької роботи, розвитку творчої ініціативи та вміння застосовувати на практиці досягнення науково-технічного прогресу. Організація науково-дослідної роботи учня, поряд із навчальним процесом є невід'ємною складовою професійної підготовки його як майбутнього спеціаліста, як компетентної, творчої особистості, здатної до самостійної дослідницької діяльності, спрямованої на аналіз і вирішення професійних проблем, успішного застосування наукові знання в практичній діяльності.

Список літератури

1. Антонеллі, А., Фрай, К., Сміт, Р. Дж., Еде*, Дж., Говертс, ... Зунтіні, АР (2023). *Стан рослин і грибів у світі 2023*. Королівський ботанічний сад, Кью. URL: 10.34885/wnwn-6s63
2. Трубачева С., Кравчук О. Досвід дослідної діяльності – основа формування предметних природознавчих компетенцій учнів / С.Трубачева, О.Кравчук // Біологія і хімія в школі. – 2006. – № 1. – С. 16-17.
3. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науководослідницької діяльності: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: ЗнанняПрес, 2002. – 295 с.

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА СТРАТЕГІЯ НА ОСНОВІ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

Титаренко В.М.

Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка,
м. Полтава

Наукова спадщина, надзвичайно ґрунтовні та особливі праці В.І. Вернадського сьогодні відіграють великого значення для формування людської діяльності, яка здатна вплинути на природу на планеті Земля в цілому.

Вчений гуманіст, природодослідник В.І. Вернадський стверджував: «Ми підходимо до великого перевороту в житті людства, з яким не можуть зрівнятися всі інші раніше пережиті. Недалекий час, коли людина одержить у свої руки атомну енергію, таке джерело сили, яке дасть їй можливість будувати все життя, як вона захочу. Це може трапитися в найближчі роки, може трапитися через століття. Але ясно, що це повинно бути. Чи зможе людина скористатися цією силою, направити її на добро, а не на самознищення? Чи доросла вона до вміння використати ту силу, що неминуче повинна дати їй наука» [2, с.19].

В.І. Вернадський підкреслював, що людина вперше реально зрозуміла, що вона – житель планети й може, повинна мислити і діяти в новому аспекті, не лише особи, сім'ї або роду, держав або їх союзів, а й у планетарному аспекті.

Людство планети потерпає від різних катастроф ХХ століття (згадаємо і трагедію на Чорнобильській атомній електростанції), все це свідчить про те, що людина ще у повному обсязі не використовує досягнення науки для забезпечення стабільного розвитку біосфери.

На вченні Вернадського В.І. про біосферу ґрунтуються всі сучасні дослідження на збереженні високоінформаційного способу життя суспільства, що зможе організувати своє існування у злагоді з природним середовищем.